



European Network of Councils
for the Judiciary (ENCJ)

Réseau européen des Conseils
de la Justice (RECJ)

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПЛАН НА ЕМСС ЗА 2018-2021г.

ПРОЕКТЕН ФИШ 2017-2018

ПРОЕКТ: Проект 1 Независимост и отчетност и качество на правосъдието - продължение

1) Кратко описание на темата /проблема:

Достъпът до справедливи, независими и безпристрастни съдилища, като ключови институции на независимата съдебна власт е основно право, както е предвидено в член 47 от Хартата на основните права на ЕС. Един от начините, по които Европейската мрежа на съдебните съвети (ЕМСС) се стреми да съдейства за защитата на това право, е чрез предоставяне на подкрепа за независимостта, отчетността и качеството на съдебните системи в Европа и насърчаване на разбирането и зачитането на съдебната независимост. За тази цел първият проект за независимост и отчетност беше инициран през 2013 г. Впоследствие през 2015 г. проектът беше разширен с цел включване на работна група, с фокус върху качеството на правосъдието.

Въпреки факта, че бе написано много за независимостта на съдебната власт, направено е много малко за изготвяне на системна оценка на степента на независимост, постигната на практика от националните съдебни системи в държавите членки на Европейския съюз. Докато широко описателното „Информационно табло в областта на правосъдието“ на Европейската комисия стартира, а в научните изследвания са направени опити за измерване на независимостта, липсата на систематична оценка е сериозен пропуск от няколко гледни точки. За да се оцени необходимостта от съдебна реформа, е необходимо да се разработи разбиране за реформите в действителната работа на съдебните системи, особено по отношение на независимостта. Това разбиране е необходимо и за ежедневно информиране на администрацията и управлението на съдилищата. То улеснява честите разговори по тези теми, в рамките на съдебната система, и между съдебната и другите държавни власти. Поради това ЕМСС се стреми да направи съдебната независимост, в комбинация с отчетността – измерима, което според ЕМСС е основният еквивалент на независимостта.

След стартирането на проекта целта бе да се разработят показатели за изпълнение, за да се измери в действителност, колко независими и отчетни са съдебните системи в Европейския съюз (ЕС). Показателите за изпълнение се прилагаха на всеки две години, между челновете на ЕМСС чрез попълването на въпросник. През последните години показателите бяха ревизирани и преработени. Освен това беше проведено отделно проучване сред съдиите през 2014/2015 г., относно тяхната независимост, за да се запълнят съществени пропуски в показателите. Проучването беше ревизирано и преработено през следващата година и отново беше приложено в проектната година 2016/2017. Всъщност, показателите се превърнаха в надежден механизъм за оценка на съдебните системи в Европа. Все още, обаче, има възможност за подобрене.

Качеството на правосъдието е това, което е от значение. Тъй като независимостта и отчетността са важни фактори за качеството, бе също необходимо да започне разработването на набор от

показатели за качество на правосъдието. Разработването на тези показатели започна през 2015/2016 г. През 2016/2017 г. индикаторите бяха допълнително разработени и тествани пилотно в три съдебни системи.

Както резултатите от въпросника за независимостта и отчетността през последните години, така и пилотните показатели за качество, показват, че трябва да се свърши още работа. Освен това, последните събития в цяла Европа са индикация, че се оспорва зачитането на справедливи и безпристрастните съдилища, като ключови институции на независима съдебна система. Повече от всякога е важно да стоим заедно, за да защитаваме уважението към висококачествена съдебна система.

По отношение на независимостта и отчетността, тази година ЕМСС ще се съсредоточи върху разбирането и справянето с проблемите, възникнали от резултатите от въпросника от миналите години. Това ще бъде постигнато чрез диалог между държавите, за да се идентифицират възможните решения и да се създадат планове за подобряване на съдебната система на национално равнище. Освен това, индикаторите ще бъдат оценени от външни рецензенти. За тази цел ще бъдат организирани две конференции за „външно валидиране“, една с научната общност и една със съответните европейски институции и мрежи. И накрая, тъй като много европейски страни използват непрофесионалните съдии в допълнение към съдиите, проучването сред съдиите ще бъде продължено с проучване сред непрофесионалните съдии. На първо място, проучването ще бъде разработено и завършено, а през 2018 г., то ще бъде изпратено за попълване.

Що се отнася до качеството на правосъдието, последващите действия към работата през миналата година неизбежно включва преглеждане и преработване на показателите за качество, преди да се събират данните за всички страни. Резултатите за всички страни ще бъдат представени на следващото Общо събрание, като се предостави емпиричната основа за обсъждане и подобряване на качеството на правосъдието. Освен това ще бъде разработена визия за ролята на съдебните съвети по отношение на качеството. Въпреки, че е от съществено значение да се получи точна представа за състоянието на съдебните системи, тази работна група е по-слабо развитата от двете. Поради тази причина, ЕМСС разглежда това като важна част от проекта.

2) Цел на проекта :

В рамките на стратегическите цели, посочени в стратегическия план на ЕМСС за 2018-2021 г.: „Да се осигури подкрепа за независимостта, отчетността и качеството на съдебните системи в Европа и да се насърчи разбирането и зачитането на съдебната независимост“, многогодишният проект „Независимост и отчетност и качеството на правосъдието“, бе продължен с повишаване на осведомеността относно предизвикателствата, пред които са изправени съдебните системи, изготвяне на оценка на показателите за изпълнение и предлагането на реалистични планове за подобрение на национално ниво. В областта на качеството на правосъдието, целите са да се разработи визия за ролята на съветите по отношение на качеството, да се подобри механизмът за оценка на качеството в съдебните системи и да се придобият знания за качеството на правосъдието в държавите членки и наблюдателите на ЕМСС.

3) Резултати : (въздействието на проекта = какво ще се реализира)

Независимост и отчетност:

- Повишаване на осведомеността по проблемите, пред които са изправени съдебните системи;
- Оценяване на набора от показатели за изпълнение и представянето им за външен преглед
- Предлагане на идеи за промяна, с цел подобряване на съдебните системи и разработване на конкретни планове за действие на национално ниво за отстраняване

на слабостите.

Качество на правосъдието:

- Разработване на визия за ролята на съдебните съвети за качеството на правосъдието в съдилищата;
- Подобряване на набора от показатели за изпълнение и прилагане на показателите за всички членове и, доколкото е възможно, наблюдатели на ЕМСС;
- Увеличаване на осведомеността и придобиване на знания за качеството на Европейските съдебни системи .
-

Изчерпателен отчет за дейността на проектния екип ще бъде представен на Общото събрание на ЕМСС на 30 май - 1 юни 2018 г. в гр. Лисабон.

Докладът ще включва:

Независимост и отчетност:

- Подобряване на показателите за независимост и отчетност, като се изготви:
 - o Доклад за конференцията „Външно валидиране“, проведена с научната общност;
 - o Доклад за конференцията с европейските правосъдни организации (ЕК, СЕРЕЈ, Венецианска комисия и т.н.);
 - o Сравнение на резултатите от проучването на Съвета на адвокатурите и правните общества в Европа (CCBE) за независимостта на съдебната власт с проучването сред съдиите;
 - o Резултатите от проучването сред непрофесионалните съдии.

Качество на правосъдието:

- Визия за отговорностите на Съдебните съвети за качеството на правосъдието в съдилищата;
- Подобрени индикатори за изпълнението по отношение на качеството;
- Резултатите от свързания въпросник за качеството на правосъдието.

В допълнение към проекта:

- Планове за действие / приоритетите, определени от членовете и наблюдателите за подобряване на техните съдебни системи, ще бъдат представени след анализиране на резултатите от доклада за 2016/2017 г. и след обсъждането им по време на срещите на диалоговите групи;
- Комуникационен план за повишаване на осведомеността за проекта сред съответните целеви групи и идентифицирани последващи действия за продължаване на проекта по съответния начин през следващите години.

4) Граници на проекта: (= какво няма да бъде включено в резултатите = какво няма да бъде реализирано)

- Индикаторите по проекта „Независимост и отчетност“ няма да се прилагат тази година, тъй като въпросникът се изпраща на всеки две години.
- Разработването на показатели за качество по теми, които все още не са били разглеждани, ще бъде резултат от работата на групата по проекта през следващите години

5) Сътрудничество с други проекти или работа на други организации:

Проектът „Независимост и отчетност“ за 2017/2018 г. ще се основава на докладите и резултатите, публикувани през предходните години. Освен това, проектът ще гарантира, че няма припокриване с други организации или проекти. За тази цел проектният екип ще се ангажира с мрежата си и ще наблюдава проектите на партньорите.

Обновени уеб страници / уики страници

Съответните резултати от проекта „Независимост и отчетност“ ще бъдат публикувани на новия уебсайт и / или на уики страницата на ЕМСС.

Годишен доклад на ЕМСС

Основните резултати от проекта ще бъдат докладвани и в годишния доклад на ЕМСС за 2017/2018 г.

Европейска комисия

ЕМСС ще продължи да инвестира в отношенията си с Европейската комисия и ще допринася за разработването на политика на ЕС в областта на независимостта, отчетността и качеството на съдебната система. Също така ще продължи сътрудничеството с ЕК по отношение на Информационното табло на ЕС в областта на правосъдието.

Съвет на Европа

Темата за качеството на правосъдието бе проучена и от институции на Съвета на Европа, като КСЕС, СЕРЕJ и Венецианската комисия. Екипът по проекта има за цел да засили връзките си с тези организации и да вземе предвид работата, която вече е извършил, за да не се получи дублиране.

Съвета на адвокатурите и правните общества в Европа – ССВЕ

ССВЕ ще публикува резултатите от проучването сред адвокатите/юристите относно тяхното възприятие за независимостта на съдебната система. Екипът по проекта ще проучи и анализира резултатите във връзка със своя въпросник.

6) Рискове:

- Външно валидиране: Досега са разработени показатели, въз основа на вътрешно валидиране (принос в рамките на съдебната система). Може да се окаже, че външните страни са (много) критични по отношение на методологията, което би могло да бъде причина за промяна на бъдещите ни планове. Тя обаче може да се разглежда и като възможност за подобрене.
- Превръщането на резултатите от проучването и анкетата от последните години в конкретни приоритети за промяна, и по-специално в изпълнение на плана, би могло да се окаже трудна или дори невъзможна цел за някои от членовете.
- Планът за тази година е амбициозен и затова е необходима допълнителна помощ / принос от членовете за постигането на всички резултати.

7) Методология и очаквани резултати (как целите ще бъдат постигнати, външен принос/съветници, видими резултати от проекта)

➔ **Работна група 1 Независимост и отчетност: Разработване на конкретни планове за действие чрез оценка на резултатите от въпросника и проучването за 2016/2017 г.**

Разработване на планове за действие:

След анализиране на резултатите от въпросника и проучването от последните години, стана ясно, че много съдебни системи в Европа са изправени пред редица проблеми по отношение на тяхната независимост и / или отчетност. Тази година ЕМСС ще се фокусира върху намирането на решения на тези проблеми. Целта е членовете на ЕМСС, и възможно най-много наблюдатели, да разработят конкретни дългосрочни и краткосрочни планове за действие за подобряване на съдебните системи на национално ниво. Предложеният метод за постигане на тази цел е чрез диалог между държавите. За тази цел през есента на 2017 г. и началото на 2018 г. ще бъдат организирани няколко диалогови групи, където ще бъдат обсъдени възможните решения на проблемите, пред които са изправени съдебните системи. Обсъжданията по време на срещите на диалоговите групи служат като принос за разработването на планове за действие. Окончателните планове за действие ще бъдат представени на Общото събрание в гр. Лисабон.

Срещи на диалоговите групи.

Темите, които следва да бъдат обсъдени, са основните предизвикателства пред съдебната система, произтичащи от доклада: (1) липсата на доверие на съдиите в процедурите за назначаване и повишаване; (2) връзката между политическата система и медиите, от една страна, и съдебната система, от друга страна, характеризираща се с възприеманата липса на зачитане на първата и последната; и по-специално (3) липсата на познание по отношение на опита на ползвателите на съдебни услуги. За да се подготвят за диалоговите групи, страните трябва да проучат резултатите от проучването и анкетата от 2016/2017 г. и да идентифицират три от основните проблема / предизвикателства пред тяхната съдебна система.

Формат:

Групите трябва да се състоят от представители на четири държави, представляващи разнообразие от правни системи. При формирането на групите трябва да се има предвид и сходството в проблемите. Всички диалогови групи ще се срещнат веднъж и ще обсъдят 1) проблемите, пред които са изправени и 2) възможните решения. Дискусиите ще се водят от модератор, който следва да е от държава-член на ЕМСС. Срещите на диалоговите групи ще се проведат през есента на 2017 г. и началото на 2018 г. След това всеки член ще определи приоритети за промяна / да направи планове за подобрене на национално равнище. Това трябва да стане през пролетта на 2018 г. Диалоговата група ще докладва на проектния екип 2017/2018 г., а екипът ще представи плановете за подобрене на Общото събрание през 2018. Моля, за допълнителна информация, вижте отделното предложение за плановете за подобрения.

За да се провери дали тези планове за подобрене наистина са приложими, екипът по проекта за 2018/2019 г. ще изгради механизъм за оценката им. . Ще бъдат организирани срещи за обсъждане на напредъка с всеки от членовете / наблюдателите.

➔ Работна група 2: Независимост и отчетност: Преглед и подобряване на показателите, въпросниците и проучването през 2016/2017 г.

Анализ на резултатите от проучването на ССВЕ

ССВЕ извърши проучване сред юристите за тяхното възприятие за независимостта на съдебната власт. През есента на 2017 г., ССВЕ ще публикува резултатите. Проектният екип, съвместно със статистици, ще ги анализира и сравни с резултатите от своя въпросник по Независимост и отчетност. Това ще бъде направено преди провеждането на конференцията за валидиране, за да може резултатите да бъдат използвани при обсъжданията.

Конференции с научната общност и международни организации

За по-нататъшно развитие на индикаторите, ще бъде проведена конференция с научната общност за „външно валидиране“ на независимостта и отчетността. Конференцията ще бъде организирана в сътрудничество с Утрехтския университет и ще се проведе в гр. Утрехт, Холандия. Ще бъде създаден Организационен комитет, състоящ се от координаторите по проекта и Утрехтския университет. Ще бъде проведен подобен семинар с ЕС и Европейските организации в областта на правосъдието (ЕС/ЕР/ССВЕ/СЕРЕ/ССЕ/Венецианската комисия и т.н) Този семинар ще се проведе в Офиса на ЕМСС в гр. Брюксел. Ще бъде създаден Организационен комитет, състоящ се от координаторите по проекта и директора на ЕМСС. В тази конференция участие ще вземе Утрехтския университет, с цел отразяване на резултатите от двете конференции. И двете конференции ще се проведат в началото на 2018 г.

Провеждане на проучване сред непрофесионалните съдии

С цел подобряване на индикаторите за изпълнение, в предишните години бе проведено проучване сред съдиите. Въпреки това, много страни също имат непрофесионални съдии, които могат да са от голямо значение за съдебната система. Без да се отправя запитване до непрофесионалните съдии за тяхната независимост, пълната картина за възприеманата

независимост сред съдиите е непълна. През 2014/2015 г. бе проведено пилотно проучване сред непрофесионалните съдии от скандинавските страни за тяхната независимост. Поради факта, че проучването се оказва осъществимо и резултатите са интересни, подобно проучване ще бъде проведено сред съдиите от Европа. Тъй като концепцията за непрофесионални съдии може да има различни значения в различните страни, при провеждането на проучването ще бъде използвана дефиницията от доклада на СЕРЕJ за 2016 г., за Европейските съдебни системи¹. Холандия ще подпомогне при изготвянето на анализа и представянето на резултатите.

➔ **Работна група 3: Качество на правосъдието: Преглед/подобряване на индикаторите и изпращане на въпросниците**

- Работата по разработването на индикаторите за качество ще бъде продължена. Индикаторите следва да бъдат прецизирани чрез критичен преглед и начинът, по който те са измервани и оценени. Още повече, следва да бъде обсъдено по какъв начин да се предоставят отговорите по въпросите от въпросника, така че да се предостави възможност съдиите да могат да дадат своя принос. Тази част следва да бъде осъществена по време на първите две срещи по проекта, които ще се проведат в края на 2017 г. Въпросникът, който следва да бъде изпратен, ще бъде завършен на срещата по проекта през декември.
- В началото на 2018 г., всички членове и наблюдатели ще бъдат поканени да попълнят въпросника.

➔ **Работна група 4: Качество на правосъдието: Визия за качеството**

- Ще бъдат уточнени отговорностите на Съдебните съвети за качеството на правосъдието и ще бъде формулирана визията. Визията за качество ще бъде финализирана на срещата на проектния екип през декември.

8) Организация на проекта: (кой какво прави, разпределение на работата, брой срещи)

Координатори на проектната група:

Съпредседатели: Кийс Щерк, заместник-председател на Съдебния съвет на Холандия и Франс Ван Дайк, директор на Съдебния съвет на Холандия;

Съпредседател: Ален Лакабарас, член на Върховния съвет на магистратурата на Франция.

Координатори на проучването сред непрофесионалните съдии: Виго Ларсен и Ивар Арншад от Съдебната администрация на Норвегия (Domstoladministrasjonen)

Секретари на проектната група: Сара Коолен, съветник по политиките за международно сътрудничество и Лиза Гамгани, заместник генерален секретар на Върховния съвет на магистратурата на Франция

Експертната група: Колин Тайър (Съдебен съвет на Шотландия), Педро Феликс Алварес (Генерален съвет на съдебната власт на Испания), Даче Сулмане (Съвет на съдебната власт, Латвия) и Моник Ван дер Гос (Офис на ЕМСС) като секретар. Ще бъдат провеждани консултации с експертната група при проверка на валидността на въпросниците за качеството.

9) График: (предварителен):

2017:

Август

¹ http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/cepej/evaluation/2016/publication/REV1/2016_1%20-%20CEPEJ%20Study%202023%20-%20General%20report%20-%20EN.pdf

- Връзка с Утрехтския университет за конференцията относно сътрудничество по външно валидиране и Организационния комитет
- Вътрешен брейнсторминг за индикаторите за качество и визия с група от проекти
- Създаване на формат за доклад за идентифициране на проблемите на национално ниво

Септември

- 18: Обсъждане на предложението за проектен фиш и предложенията за диалогови групи на заседание на Изпълнителния борд в Барселона
- 21: Споделяне на проектния фиш и плановете за подобряване на формата / диалогови групи (вкл. Предварителни дати)
- 28: Краен срок за регистриране на планове за подобрене и диалогови групи
- Финализиране на насоките за модератори
- 21: Готов проект на формат на конференциите
- Край: Запазване на дата за конференциите

Октомври

- 5-6: Първа съвместна среща по проект 1 (Независимост и отчетност и качество на правосъдието) и проект 2 (Обществено доверие и имидж на правосъдието) във Вилнюс. Срещата ще включва представяне на проекта със специално внимание върху диалоговите групи и обсъждане на индикаторите за качество и визия. Темите в областта ще бъдат определени за изготвяне на срещата през декември.
- Стартиране на разработването на индикаторите за изпълнение

Ноември

- 17: Подготвителна среща с координаторите на проекта по – специално за качеството
- Разработване на проучване сред непрофесионалните съдии в Европа
-

Декември

- 4 срещи на диалогови групи
- 14 Визията за качество е готова
- -15 Втора среща на групата по проекта: Обсъждане и приключване на визията, индикаторите и въпросниците за качество, обсъждане и приключване на проучването сред непрофесионалните съдии
- Стартиране на превода на проучването сред непрофесионалните съдии
- Готов анализ на резултатите от проучването на CCBE сред юристите

2018:

Януари

- 8: Изпращане на въпросниците за индикаторите за качество
- 12 Среща на диалоговата група
- 19 Среща на диалоговата група
- 29 Среща на диалоговата група
- Онлайн публикуване на преведеното проучване сред непрофесионалните съдии

Февруари

- 5 Среща на Изпълнителния борд: обсъждане на напредъка по проекта
- 15: Получаване на попълнените въпросници на качеството
- Получаване на попълненото проучване сред непрофесионалните съдии
- Среща на последната диалогова група

Март

- 14 Среща, посветена на външно валидиране
- (работна група) Европейски институции

- 16 Първи проект на резултати от въпросника за качество

Април

- 12-13: Среща с представители на научната общност, посветена на външно валидиране
- Средата: Краен срок за анализ на получените въпросници за качество от експертната група
- 19-20: Среща на проектния екип: Обсъждане на въпросниците за качество и констатациите на експертната група, обсъждане на планове за подобряване.
- Средата: Първи проект на резултати от проучването сред непрофесионалните съдии
- Средата/края: получаване на доклад за конференциите

Май

- 11: Краен срок за доклада/документите за Общото събрание
- Среща на Изпълнителния борд
- 30/5 – 1/6: Общо събрание - Представяне на доклада за 2017/2018 г. и планове за подобряване

Юни

- 1: Втори ден на Общото събрание

10) Комуникация в рамките на проекта и с Изпълнителния борд

Лица за контакт на проектната група са Сара Коолен (Sarah Koolen) s.koolen@rechtspraak.nl и Лиза Гамгани (Lisa Gamgani) lisa.gamgani@justice.fr